N^{ro} 33.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna 22. Stycznia / 23. Stycznia Roku 1799. we Srzodę.

z Petersburga 31 Grudnia.

Szef batalionu artilleryi Generał Maior Ambrazańcow otrzymał rangę Generała Lieutenanta. Garnizonowego regimentu Wiazmitinowa Półkownik Kiraiew został Generał Maiorem, Kommendantem w Archangelsku, i Szefem regimentu garnizonowego Garnizonowego Putiłowa regimentu Podpółkownik Czesnow Półkownikiem Generał Lieutenant Xiąże Łabanow Rostowski na własną prożbę uwolniony od służby.

Półku Kirassyerow Kostilewa Półkownik Puszkin naznaczony onego Kommandorem. Półku Kirassyerow Essena 2 Podpółkownik Bieliz uwalnia się od służby. Znayduiacy się w swicie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Podpółkownik Torson uwolniony od służby z pensyą połowy gaży. Francuzko-Królewskiey służby morskiey Maior Bizina przyięty w Rossyiską na flotcie, z rangą Kapitana Lieutenanta. Maior Erikson naznaczony Kommandorem złączonego batalionu grenadyerow.

Generał Infanteryi Xiąże Dołhoruki 1 zasiadać ma w Radzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI. Aktualny Stanu Konsiliarz Frisel naznaczony Litewskim Gubernatorem Ciwilnym. Kolleski Konsiliarz Orłowski Wice-Gubernator Protasow otrzymał stopień Stanu Konsiliarza, zostawiony przy dawnieyszym obowiązku. Generał Lieutenant Uszakow, teraz Tayny Konsiliarz zasiadać będzie w 6 Departamencie Senatu.

Służący w Collegium interessow zagranicznych Kolleski Konsiliarz Xiąże Chowański naznacza się Wice-Gubernatorem Włodzimierskim. Brigadyer Jan Demidow na własną prożbę od obowiązkow uwolniony z rangą Aktualnego Stanu Konsiliarza. Kurski Gubernator Ciwilny Tayny Konsiliarz Burnaszew zasiadać będzie w tymczasowym Departamencie Senatu.

Dworu IMPERATORSKIEGO Aktualny Kammerher Komburley naznacza się Kurskim Gubernatorem Ciwilnym. Nowhorodzki Ciwilny Gubernator Aktualny Stanu Konsiliarz Glinko, będzie Ciwilnym Gubernatorem w S. Petersburgu. Mieysce iego w Nowhorodzie zastąpi Woroneżski Wice-Gubernator Aktualny Stanu Konsiliarz Marin. Rezański Wice-Gubernator Aktualny Stanu Konsiliarz Saburow naznaczony Słobodzko Ukraińskim Gubernatorem Ciwilnym.

Za naywyższym roskazem, Generał Prokuror donosi Białoruskiey obywatelce Swierczewskiey, proszącey o rozsądzenie sprawy w Dzisieńskim sądzie Powiatowym, o gwałtowne zaięcie przez Miecznikowskich, własnego iey i corek maiątku, przed wszystkiemi innemi sprawami; że prożba iey iako nieprzyzwoita przyiętą nie została.

z Wiednia 29 Grudnia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Powiadaią że woyna iest nieuchronna; popierana zaś będzie naysilniey, ieżeli w przeciągu blisko następuiącego Stycznia. Rząd Francuzki przyiąc nie zechce sprawiedliwych propozycyi Dworu Wiedeńskiego, i podpisać pokoiu z Królem Jmcia Dwoch Sicilii. To pewna, że gdyby Austryackie woyska nie uczyniły w krótkim czasie diwersyi, pomieniony Monarcha z trudnoscią dałby odpor licznemu woysku, iakie dziś na granicach Neapolitańskich Francuzi zgromadzaią.

Już nawet w stolicy naszey biega pogłoska, że w depeszach niedawno przez Wenecyą przysłanych, Dwór Neapolitański żąda prędkiego posiłku. Półkownik od armii Włoskiey przybyły Kuryerem, do Brunn pospieszył, gdzie się teraz Cesarz Jmć znayduie, maiąc oglądać woyska Rossyiskie. Dwor Monarchy naszego w pomienionym mieście liczny iest i bardzo swiétny, ponieważ wielu znacznieyszych Panow udało się do Morawii.

Wielki Xiąże Toskański ma neutralność zachować w teraznieyszey woynie; to pewna że w Państwie iego zupełna dziś spokoyność panuie. Odnawia się pogłoska o bitwie pod Recanati wygraney przez woyska Neapolitańskie, bombardowaniu An-

kony od morza. &c. wszakże dla poczty dotąd zatrymaney we Włoszech przez Cisalpinow i Francuzow, żadney z tamtąd urzędowey nie mamy wiadomosci.

z Semlina 10 Grudnia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Passwan Oglou stanoł z woyskiem pod Orsową; poddała mu się twierdza bez żadney obrony. Kommendanta Cowe Mustafę aresztować i do Widdinu zaprowadzić kazał. Ten roku zeszłego był iednym z przednieyszych Officyerow iego; poddał Orsowę armii Ottomańskiey, i w nadgrodę na dawnieyszym urzędzie został potwierdzony. Mógł się teraz bronić, lecz powszechna mieszkancow trwoga wszystko zepsuła.

W tych wybrawszy kontribucyą i żywność buntownik, Dunay przeszedł zmierzaiąc do Wołoszczyzny. Tam zbiera magazyny, płacąc wszystko gotowizną, do czego mu posłużyły wielkie skarby w obozie Kapitana Baszy 23 Pazdziernika znalezione. Ostatniego przyiaciele bardzo się lękaią, ażeby onemu nie zaszkodziła u Dworu Sułtana Wielkiego, smierć zadana Alo Baszy Wielkorządcy Natolii, któremu klęski swoie przypisywał.

z Londinu 27. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Na ostatnim zgromadzeniu klubu Whigs zwanego P. Fox oświadczył, że trwa statecznie w przedsięwięciu nie znaynowania się na obradach Parlamentowych, przekonany, że to na nic by się nie przydało. Nie przygania tym wprawdzie, którzy nie iak on rozumieią i czynią; owszem wielbi i wychwala ich determinacyą, i nie odmienne do proiektow raz ułożonych przywiązanie, nie spodziewa się iednak równie pomyślnych z niemi skutkow.

Kawalerya z ochotnikow, Hrabstwa Fyle złożona, dobrowolnie ofiarowała Rządowi służyć na lądzie za granicą Królestwa, lub gdzie kolwiek Monarcha potrzebować będzie. Zamiana Jeńcow z Francyą nie ustaie. Tym sposobem nie dawno odzyskał wolność Kapitan Berry, sławny zwycięstwem w Aboukir doniesionym, gdzie ranionego Lorda Nelson, iak wiadomo, mieysce zastąpił.

Gdy Gerry ostatni ze trzech Posłow Amerykańskich w Paryżu, po zerwaney z Francyą negocyacyi, powracaiąc do Oyczyzny zawinół do Portsmouth, nie pozwolono mu na ląd Angielski wysiadać, ponieważ od Xiążęcia de Portland nie było pozwolenia. Które gdy późniey nadeszło, chociaż Minister wymówić usiłował niewiadomość mieyscowych Urzędnikow; iednakże Gerry na ląd wysiąść, i do Londynu ziechać nie chciał.

Małżonka zmarłego w Dublinie Lorda Fitzgerald znayduie się teraz pod Altoną, u Matki swoiey P. de Genlis. Wszystkich Kawalerow Maltańskich, którzy mieszkaią w Królestwie W. Britanii, wezwał do siebie Kommandor tegoż Orderu Fitz James, dla wspólnego naradzenia się o interessach i dobru powszechnym.

z Paryża 29. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Minister Morski z Rochefort odebrał wiadomość, że Porucznik Richer powracaiący z Cayenne na statku 20. działowym, bitwę stoczył z Angielską fregatą od 42. Armat, Embuscade. Trwał ogień 3. godziny; nakoniec widząc maszty zwalone i Okręt zepsuty, Richer przeszedł z ludem całym na fregatę, i po utarczce pół godziney opanował. Direktoryat za każdą Armatę 3500. Liwrow zapłacił, Porucznikowi dał rangę Kapitana, zachęcaiąc innych do nasladowania.

Generał Adiutant Bonami pisał z głowney kwatery w Rieti 11. Grudnia, że Generał Mack nie mogąc pospieszyć na ratunek Dywizyi oskoczoney w Calvi, stanoł owszem w Cantalupo, zgromadzaiąc do siebie całą potęgę; Championnet ostrzeżony ruszył ku nieprzyiaciołom z Rieti, Lemoine przeyrzał okolice; Duhem znaydował się w Civitella. D. 12. miał bydź przypuszczony attak powszechny, ieśliby Armia Neapolitańska pozycyi swoiey nie odmieniła.

Reprezentant Generał Scherlock odebrał list z Mediolanu z doniesieniem, że Generał-Adiutant Berthier uwiadomiony został o zwróceniu się woysk Francuzkich do Rzymu; Macdonald wiele bitew stoczył. Rapportow urzędowych nie mamy; rzecz do prawdy podobna, że na d. 12. decyduiąca zayść musiała potyczka. Położenie przeciwnych obozow pokazuie, iż nieprzyiaciele w niektórych mieyscach porażeni, w drugich zwycięstwo nawzaiem odnieść musieli.

z Wiednia na dniu wczorayszym przybył goniec, iak mówią, i łatwo można wnosić, z ważnemi depeszami. Na fregacie, która niedawno do Nantes zawineła, znayduie się Adiutanta Generała Toussaint. Chociaż mówią że ten nie myśli bynaymniey o niepodległości S. Domingo, postępki iego pokazuią, że w samey rzeczy prawom naszym bydź nie chce posłuszny. Cóżkolwiek bądź, kładniemy tresć proklamacyi iego do wyspy mieszkańcow.

Szefowie diwizyi każą żołnierzom codziennie rano i wieczor odprawiać modlitwę; w dni dziesiątkowe wszyscy pod bronią mszy słuchać maią, w naywiększey skromności; Te Deum śpiewane będzie na podziękowanie Panu Zastępow za zwycięstwa odniesione w ostatnich kompaniach, i wypędzenie z osady nieprzyiacioł bez krwi

rozlania, powrót do kraiu obłąkaney braci, białych lub murzynow bez różnicy, mianowicie 20. tysięcy rolnikow. &c. dan w Mole Nicolas r. 7. RPtey.

Z drugiey strony proklamacya do tychże mieszkańcow dana przez Generała Hedouville, gdy do Europy miał powracać, pokazuie przyczynę nieukontentowania i odiazdu iego. Mówi że ze wzgardą praw Oyczystych, Emigrantow znaczna iest liczba w kraiu; urzędy w ich ręku; woyska nawet które żołd brały od Króla Angielskiego, zostały na wyspie. Tym czasem nieprzyiaciele RPtey iawnie myślą i mówią o przyszłey niepodległości S. Domingo.

W naszym kraiu władza Direktorow powiększa się codziennie; niknie powaga i czynność Ministrow, mianowicie w zagranicznych interessach. Staneła między Direktorami umowa. Barras rozdaie urzędy woyskowe; Merlin zatrudnia się policyą i porządkiem wnętrznym: Lareveillere prawodawstwem; Treilhard nakoniec i Rewbell interessami cudzoziemskiemi.

Generał Hardy przybył z Londinu do Paryża, i gruntownie zbił rozsianą pogłoskę o zatopieniu okrętu Hoche, o strzelaniu do maytkow naszych, gdy w pław życie ratować chcieli. Statek pomieniony 4 godzinną bitwę wytrzymał przeciwko 3 Angielskim liniowym i 2 fregatom. Naostatek gdy iuż 5 stop wody w nim było, gdy ramionych izby ogarnąć nie mogły, gdy wszystkie batterye zepsuto, maszty zaś upadkiem bliskim groziły, Kapitan Bompart zwiesił flagę i poddał się nieprzyiacielowi.

Twierdzę Piemontu Nowarra fortelem ubiegli grenadyerowie, w liczbie 15; ci z Officyerem siadłszy na wozach ładownych prosili o wolne weyście do miasta. Stanowszy przed hauptwachem, broń złożoną zabrali; tym czasem niezamkniętą ieszcze bramą wtargneli strzelce konni i lekka piechota; otoczono koszary; garnizon z 1,200 żołnierza złożony poddać się musiał.

Domyślamy się że woyska Neapolitańskie wkroczywszy do Rzymu, zabrały i do kraiu swoiego odesłały wiele szacownych rzeczy, które do Paryża przewiezione bydź wprawdzie miały, lecz przez opieszałość nie były. W tych liczbie iest biblioteka własna Oyca S. drukarnia Prapogandy, zabytki starożytne znalezione w Villa Albani, i innych pałacach Xiążąt Rymskich, których maiątek na konfiskatę przeznaczony został.

Głoszą dziś za rzecz pewną, że Generał en chef armii Włoskiey Joubert wziął dimissyą. Przyczyna tego postępku nie dobrze wiadoma; iedni mówią, że nie pochwalał odmian niedawno uczynionych w RPtey Cisalpińskiey; drudzy że nie miłym okiem poglądał na przydanego sobie Kommissarza Salicetti. Podobno Championnet mieysce iego zastąpi, Macdonald zaś otrzyma naywyższą kommendę w kraiu Rzymskim.

Sekretarz legacyi naszey w Toskanii goncem przysłany do Direktoryatu, odiechał do Florencyi. Lacombe dotąd mieszka w Neapolu. Król Jmć Dwóch Sicilii woyska swoie w Liwornie wzmocnił; zachowuią ściśle karność i kapitulacyą. Kommissarze Mechain i Mangourit z Rzymu do Viterbo uciekli, odarci ze wszystkiego przez wieśniakow. Pierwszemu, żonie iego i domownikow życie zachował obywatel pomienionego Viterbo. Wkrótce potym wszystkich Neapolitańczykowie zabrali w niewolę.

Generałowa Buonaparte mieszkała długo na osobności, póki o losie iey małżonka pewnieyszych nie było wiadomości. Pisma nasze obszernie wykładaią proiekt Angielski, wznowienia w Departamentach, mianowicie Vendeyskich, domowey woyny. Listy odebrane z Ankony tę między innemi wiadomość zawieraią, iż Generał Berthier, zawinął do portu. Wkrótce więc nowe z Egiptu rapporta mieć będziemy.

Generał Championnet przesłał Direktoryatowi kopią listu od P. Duluc do Generała Mack pisanego. Wiem, powiada, iż Dwór Neapolitański wtargnieniem zagrożony, wybrał WPana do kommendy woysk swoich; ieśli wcześnie staniesz na mieyscu, zbawisz Królestwo. Jeżeli ufność zyskać potrafisz, zbawisz narodow wiele.

W przypadku nowey woyny, Szwaycarskie siły naszemi będą. Obywatele tego kraiu pragną pokoiu, rząd chce się dobrze zasłużyć naszemu; przeto bez trudności przyioł propozycyą o woysku posiłkowym, zaciąg żołnierza opieszały, bo pieniędzy nie ma; lud lęka się wyprawy Egiptskiey lub Irlandzkiey. Na wydatki ciwilne mało dochodow maią Szwaycarowie. Nieprzywykłemu narodowi przykre są podatki dawniey nieznane, dzis narzucone. Cóż mówić o ciężarach, iakie znosić muszą od woysk w kraiu rozłożonych?

Przed kilko dniami niedaleko miasta Grenoble rozstrzelano 7 Roialistow. Wszyscy, niech żyie Król, niech zginie RPta, wołali umieraiąc. Garnizon twierdzy Maltańskiey iak mówią, składa się z 5 tysięcy żołnierza, i we wszystko na rok iest opatrzony. Niektórzy z obywatelow Piemontskich oświadczyli żądanie, ażeby kray pomieniony do RPtey Francuzkiey przyłączonym został. Biega pogłoska o bliskim wyladowaniu 30 tysięcy Anglikow do Hollandyi.

z Madritu 13 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Odebraliśmy niepomyślną wiadomość, że port Mahon Minorki stolica po wytrzymanych dwóch szturmach nakoniec poddała się nieprzyiacielowi; słaby garnizon o kapitulacyą prosić musiał. Lękaiąc się rząd podobnego losu dla wyspy Majorki, przesłał roskaz do Carthageny, ażeby iak nayrychley trzy fregaty i kilka innych statkow zbroynych pod żagle wychodziły z woyskiem i ammunicyą; życzyć trzeba żeby ta wyprawa uprzedziła przybycie i wylądowanie Angielskiego woyska.

Pożyczka 400 millionow realow przed kilko tygodniami rozpoczęta, ukończona nie iest. Bilety skarbowe tracą teraz 25 procentow. D. 9 w Escurialu obchodzono uroczyście dzień doroczny narodzenia Królowey Jmci. Xiąże Pokoiu był u Dworu, i znaczny otrzymał podarunek. Wielki Jnkwizytor iako też nowy Minister łask i sprawiedliwości są z liczby przyiacioł iego.

z Barcellony 12. Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Hiszpański garnizon, który twierdzę Port Mahon poddał Anglikom przez kapitulacyą, na nieprzyiacielskich statkach tu przybywszy, na ląd wysadzony został.

z Neapolu 4. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

W stolicy naszey, rapporta przysłane o zwycięztwach Generała de Mack przyięto z naywiększą radością; oddaliśmy uroczyste dziękczynienia Panu Zastępow; miasto illuminowane było. Król Jmć roskazał, ażeby poddanym iego handel był wolny zupełnie do kraiow niedawno zawoiowanych. Wyieżdżaiąc na granice Monarcha wydał edikt do narodu w następuiącey osnowie:

40. Lat panuiąc usunołem od kraiu moiego rozliczne klęsk rodzaie, których doznaią postronne Państwa. Dziś idę za granice Królestwa dla tego iedynie, ażebym bronił upadaiącą religią, poddaństwu i Włoskiey ziemi spokoyność przywrócił. Gdyby podobna było dóyść pożądanego celu przez ofiary osobiste, wszystkie uczyniłbym chętnie; lecz iak się tego spodziewać po tylu wielkich i nieszczęśliwych przykładach u sąsiadow naszych.

Idę więc na czele obrońcow Oyczyzny, ufaiąc pomocy Naywyższego. Narażam się na niebespieczeństwa za poddaństwo i narod. Bądźcie wiernemi Bogu, i Królowey którey zostawuię rząd kraiu całego; polecam potomstwo moie. W każdym zdarzeniu pamiętaycie, żeście Neapolitańczykami. Nie zbywa chcącemu na odwadze; lepiey zas umrzeć za Boga i Oyczyznę, niżeli póyść w haniebne iarzmo.

Ferdynand.

z Florencyi 18. Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Generał Championnet pisał do Konsulow dziś mieszkaiących w Perugia, że woyska Francuzkie stoią przed bramami Rzymskiemi; głowna kwatera w Monte rotondo; miasto iest oswobodzone od nieprzyiacioł; wnisć przecie do niego żołnierzowi się nie godzi, aż wszyscy RPtey nieprzyiaciele z murow ustąpią; ażeby dawnieyszy rząd powracaiąc do swoiey stolicy przymuszony nie był krew obywatelską rozlewać.

Dnia wczorayszego w mieście naszym, na proźbę Ministra Króla Jmci Dwóch Sicilii aresztowano Xiążęcia de Tarento; on miał bydź przyczyną, że 5. tysięcy Neapolitańskiego żołnierza broń złożyło pod Calvi. W całym kraiu Toskańskim zaciąg do woyska idzie naypomyślniey, wielka obywatelow liczba dobrowolnie podała imiona swoie. Odezwa do zgromadzeń Duchownych i swieckich, tudzież do bogatszych mieszkańcow, skutek wzieła.

Naczynia złote i srebrne iuż w skarbie Wielkiego Xiążęcia złożone, więcey milliona szkudow maią szacunku. Sam Panuiący dał przykład poddaństwu, każąc odnieść do mennicy część znaczną własnych dostatkow. Dziś wiadomość odbieramy, że woyska Francuzkie zbliżaią się do naszych granic. Neapolitańskie zaś ustąpiły z Rzymu. Wczora biegł tędy goniec z Paryża do Perugia, gdzie się znayduie Kommissya Francuzka.

z Genui 22. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Nasz Direktoryat ogłosił oblężonemi niektóre powiaty, iako też wszystkie nadbrzeża morskie Liguryiskiego kraiu, wyiowszy śrzodkowe, bliższe stolicy. Woyskowi i ciwilni urzędnicy podlegli bydź maią roskazom Generała Lapoype. Obywatelow Porto Venere i Lugniana do broni wezwano, ponieważ ich okolice bydź maią zagrożone nieprzyiacielskim wtargnieniem. Wszystkich zaś w powszechności Ligurow zachęcaią, ażeby się uzbroili na obronę Oyczyzny.

W Genui i wielu innych miastach kraiowych Direktoryat wiele osob aresztować kazał; iedni póydą na wygnanie, drudzy do więzienia w twierdzy Savona. Tego miasta Biskup, z Arcy-Biskupem naszey stolicy, iako też część znaczna Duchowieństwa iest w liczbie pierwszych. Pod Oneille ukazać się miała eskadra Angielska; miasto naszym żołnierzem i Francuzkim iest osadzone. Generał Lapoype do Genui powrócił. Do Spezzia nowe coraz woyska posyłamy. Fregaty Hiszpańskie wyszedłszy pod żagle z portu naszego, na d. 5. szczęśliwie do Toulonu zawinęły.

NRO 33.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna 12. Stycznia / 23. Stycznia Roku 1799. we Srzodę.

z Parmy 19. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Król Jmć Sardyński d. 17. przybył do Placencyi; poiązdow było 24. pod eskortą 120. Francuzkich huzarow i 80. konnych Piemontczykow, którym iuż troykolorową kokardę nosić kazano. Dnia wczorayszego Monarcha przedsięwziął dalszą podróż przez S. Damien, dziś był w mieście naszym. Panuiący Xiąże przyimował go z naywyższą uczciwością. Diwizya Generała Victor odebrała roskaz postępować ku Toskanii przez Reggio i Modenę; iuż iest w marszu; część oney dnia wczorayszego spodziewaną była w Placencyi; dziś zapewne do nas przybędzie.

z Mediolanu 24 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Kommissarz Francuzki Rivaud pisał przed kilko dniami do naszych Direktorow, usiłniąc zbić rozrzuconą w kraiu pogłoskę, że Brescia do RPtey Cisalpińskiey należeć przestanie, i domowi Austryackiemu będzie ustąpiona. Doniosł przytym o nadesłanych roskazach z Paryża powtórnych, ażeby Fouche ze Włoch ustąpił. Nowo obrany Fenaroli Direktorem bydź nie chciał. Zastąpi mieysce iego Melzi d' Erile. Drugie mieysce wakuiące obioł Cacciari z Bononii. Ministrem Policyi został Paoltini.

Pisma nasze donoszą o nowey i bardzo krwawey bitwie w okolicach Citta Castellana stoczoney; Francuzi do Rzymu wkroczyli, gdzie Championnet na główna kwaterę. Inna kolumna pod Generałem Rusca poszła do prowincyi Abruzzo, po utarczce wygraney między Rieti i Citta Ducale. Neapolitańskie woyska cofneły się do Terracina. Przez Mediolan pospieszył do Paryża Officyer wiozący chorągwie na nieprzyiacielu zdobyte. Czekać trzeba rapportow urzędowych.

D. 18 i 19 przybyło do nas kilka batalionow Francuzkich; inne z Szwaycarskiey ziemi są spodziewane. Według listow z Ankony, kazano w pomienionym porcie nowe woyska zabierać na okręta i do Corfou prowadzić. Te które dawniey wysłano, nie do pomienioney wyspy, lecz do kraiu Neapolitańskiego zmierzały, wylądować maiąc w okolicach Lonciano i Manfredonia.

z Werony 22 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Francuzkie woyska nad granicą Prowincyi Weneckich rozłożene, dzis stoią nad brzegami rzeki Mincio; mało bardzo kawaleryi zostawiwszy na strzeżenie demarkacyiney linii. Na rzece Po most postawiły; w Mantui pracuią pilnie chcąc przysposobić do oblężenia naydłuższego. Dwa dni zamknięte były mieyskie bramy ponieważ młodź całą do regimentow zabierano; wszystkie, iakie się znalazły konie, rekwizycya zaieła.

Od Granic Włoskich 24 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Woyska Piemontskie, licząc razem 5 regimentow Szwaycarskich, wynosiły 30 tysięcy żołnierza. Wszystkim cudzoziemcom z Liworny ustępować kazano. Do tegoż miasta przybył podobno Król Jmć Sardyński, maiący przedsięwziąć żeglugę do Cagliari.

z Studgardu 26. Grudnia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

W liście z Inspruck pisanym donoszą, że Generał-Lieutenant Baron de Sporck w Tirolu kommenderuiący, przybył do pomienionego miasta, dla umówienia się z rządem względem przyszłey obrony, ieżeli potrzeba wyciągać będzie. Od dawnego czasu milicye zpisywać zaczęto. Sławny Kapitan Williams wyiechał do armii Arcy-Xiążęcia Karola; za nim poszło wielu maytkow z Triestu i Wenecyi, których, iak wnosiemy, na iezierze Constancyenskim potrzebować będzie.

Od brzegow Nidda 30. Grudnia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Mieliśmy nadzieię kiedyzkolwiek bydź oswobodzonemi od woysk Francuzkich; lecz

trzy dni temu, na mieysce ustępuiących nowe przybyły do okolic naszych. Wsie i miasteczka wolne od stanowiska żołnierskiego, bardzo wiele dostarczać muszą chleba, mięsiwa, i tym podobnych potrzeb. Spodziewaliśmy się podobnie darowania kontribucyi niedawno narzuconey; lecz dziś odbieramy wiadomość, że Kommissarze wyciągaią surowie, aby wszelką zaległość iak nayrychley kray zapłacił.

z Rastadu 29 Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Minister Pełnomocny Cesarza Jmci podał d. 27 notę Deputacyi Rzeskiey, przypominaiąc, iż Francuzcy Posłowie po przyięciu ultimatum swoiego, przyrzekli poprawić los obywatelow Niemieckich na prawym brzegu Renu; mianowicie zaś pamiętać trzeba iż twierdza Ehrenbreitstein z pogardą umow dawnieyszych, opasaną bydź nie przestaie. Z tąd wypada, według zdania Elektora Jmci Trewirskiego, przedsięwziąć środki naydzielnieysze, i prosić o pomoc Cesarza Jmci.

Deputacya dnia wczorayszego na sessyą zwołana, większością głosow nie przychyliła się do zdania Posła Trewirskiego, oświadczaiąc, że tym sposobem negocyacye o pokoy bydź mogą zpóźnione. Zatym uradzono podać notę Posłom Francuzkim, domagaiąc się, ażeby według dawney umowy nie bronne było żywności wprowadzenie do Ehrenbreitsteinu.

Powiadaią że Baron Jacobi Poseł Pruski, Francuzkim oswiadczył przychylenie się Monarchy swoiego, aby o sekularizacyach i nadgrodzie w Rastadzie traktowano; ponieważ ten artikuł ma bydź drugim z głownieyszych warunkow przyszłego między Francyą i Rzeszą pokoiu. Wkrótce więc podobno ukaże się proiekt Direktoryatu względem pomienionych sekularizacyi nad którym Roberjeot pracuie.

z Manheimu 29. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Donoszą z Rastadu, że Cesarski i Pruski Posłowie Francuzkim podali proiekt przyszłych sekularizacyi. Do Munich przybył bywszy poseł Angielski u Dworu Sardyńskiego. Temu iakoteż innym Zagranicznym Ministrom, Pruski dał pasporta Mamy wiadomość z Bazilei, że część woysk Austryackich, które stały w kraiu Grisońskim, do Bregenz ruszyła. Według listow z Botzen d. 20. w okolicach Ankony krwawą z Neapolitańczykami rozprawę mieli Francuzi; skutek nie wiadomy, Lecz z Roveredo d. 22. donoszą, że Generał Mack odniosłszy klęskę na d. 6. znowu na nieprzyiacioł uderzył, i zupełne odniosł zwycięstwo.

Od Niższego Renu 28. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Twierdza Ehrenbreistein ściśle iest opasana; nic tu nie odmieniło przyięte w Rastad ultimatum. Co większa, Prowincyom Niemieckim na prawym brzegu Renu płacić kazano kontribucyą, million 600. tysięcy liwrow, nie licząc rekwizycyi, 200. tysięcy Ryńskich wynoszącey. Między innemi w czasie bardzo krótkim dostarczyć kazano 40. tysięcy butelek wódki, 150. tysięcy funtow żelaza, i t. d.

z Nimegi 29. Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin.

z Texel donoszą d. 18. że wszystkie przygotowania ustały w porcie do bliskiego wysłania na morze flotty Batawskiey dotąd czynione. Insurgentow Belgickich liczba coraz się pomnaża. Gdziekolwiek wtargną, wybieraią kontribucye, zabieraią konie; te iednak płacą pieniędzmi gotowemi.

z Bruxelles 24. Grudnia z Gazety Courier du Bas Rhin.

Attak powszechny przeciw Insurgentow ułożony nie dawno, ieszcze do skutku nie przyszedł; tym czasem zbroyne kupy kray niszczą; z nich iedną wczora widziano między naszym miastem i Louvain; ruszyła Kawalerya, skryli się rokoszanie. W Prowincyi Flandryiskiey nowe rozruchy; konskripcya złego przyczyną. Belgowie nie maią ochoty do służby woyskowey.

D. 29. Insurgenci Belgowie w Campine zgromadzeni, wziowszy broń nową i ammunicye, z lasu wystąpili, i na Francuzow zewsząd razem uderzyli. Naywiększa iednak bitwa pod Hasselt. Rokoszanie po trzykroć odparci z klęską, za czwartym szturmem opanowali pomienione miasto. Ztąd inne wycieczki czynić umyślili do powiatow okolicznych, lecz widząc pomnażaiące się codziennie siły Republikantow nic nie przedsięwzieli.

Nakoniec d. 24. Generał Jardon zupełnie Belgow poraził pod tymże miastem Hasselt. Część ich znaczną Kawalerya zrąbała. Niedawno pod Judoignes dwóch urzędnikow zabito w lesie. Rząd i Wodzowie czynią co można dla przywrócenia spokoyności kraiowi. Młodź do woyska iść niechce. Administratorowie ogłosić kazali, że ktokolwiek na d. 30. m. teraznieyszego prawu nie będzie posłuszny, na regestrze emigrantow zapisanym bydź powinien.

Niektórzy z Urzędnikow kraiowych oskarżyli Generała Collaud przed Direktoryatem; nie wiadomo co potym nastąpi; dziś wielu z oskarżycielow dobrowolnie urząd złożyło. W Gand i innych Flandryi miastach aresztuią obywatelow znayczenieyszych. Generał Bonnard ogłosił, że w iakimkolwiek mieście do żołnierzy ognia dawać będą mieszkańce, natychmiast za przestępstwo 12. tysięcy liwrow zapłacą,